

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กิติมา สุรสนธิ. เทคนิคการโน้มน้าวใจในการสื่อสารระหว่างบุคคล. กรุงเทพมหานคร : คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2528.
- คณะกรรมการการจาัดระบบการจราจรทางบก, สำนักงาน. รายงาน ปี 2536. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการจาัดระบบการจราจรทางบก, 2536.
- คณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539). กรุงเทพมหานคร : กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการพลังงาน, 2535.
- คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนปฏิบัติการเสริมสร้างวินัยของคนในชาติ. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2536
- . แผนนโยบายและโครงการเสริมสร้างวินัยของคนในชาติ. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2536.
- จินตนา เลิศทวีสินธุ์. ความรู้ ความตระหนัก และการปฏิบัติของตำรวจจราจร เพื่อป้องกันอันตรายจากมลพิษทางอากาศและเสียงในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล, 2527.
- จุมพล รอดคำดี. การสื่อสาร. ในพลศาสตร์ของการสื่อสาร, หน้า 62-63, 260-277 เอกสารการสอน, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, สาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ. 2 เล่ม. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร : คราฟแมนเพรส, 2527.

- ชลาพรรณ ลิจิตวคินกุล. ปัจจัยที่มีผลต่อความตระหนักในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของมัคคุเทศก์อาชีพ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล, 2532.
- โชคชัย สิทธิผลกุล. ปัญหากฎหมายว่าด้วยวินัยของข้าราชการตำรวจ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.
- บุษบา สุธีธร. พฤติกรรมการสื่อสารระหว่างบุคคล ใน พฤติกรรมการสื่อสาร หน่วยที่ 1-6. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อักษรไทย, 2530.
- ปรมะ สตะเวทิน. หลักนิเทศศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัด การพิมพ์, 2533.
- พิศศิลป์ จิตนาวสาร. การศึกษาการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะ และ การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลนของประชาชนใน เขตอำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.
- มุกิตา ติระพร. ประสิทธิผลของการเผยแพร่ความรู้เรื่องความปลอดภัยจราจร แก่เด็กเรียนชั้นประถม ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.
- วิษณุ สุวรรณเพิ่ม. การสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2535.
- วิเชียร เกตุสิงห์. การวิจัยเชิงปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2524.
- เสถียร เขยประทับ. การสื่อสารงานนวดกรรม กรุงเทพมหานคร : เจ้าพระยา การพิมพ์, พ.ศ. 2528.
- อาจันต์ พักทองพรรณ. ปัญหากฎหมายว่าด้วยวินัยของข้าราชการพลเรือนใน มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.

ภาษาอังกฤษ

- Alkin, Charles K. New model for Mass Communication Research. New York : The Free Press} 1973.
- Bloom. Benjamin S. Taxonomy of Education Objectives.
New York : David Mckey Co; Inc. 1967
- Berlo, David R. The Process of Communication : An Introduction to Theory and Practice. New York : Holt, Rinehart and Winston Inc., 1960.
- Elihu Katz and Pual F. Lazarsfeld. Personal Influence.
New York : The Free Press, 1955.
- Erwin P. Bettinghaus. Persuasive Communication.
New York : Holt, Rinehart and Winston, Inc., 1968.
- Gleave, Peter F. "In Vancouver passenger safety starts with the Kinds" Ttraffic Safety. Transportation Division :
Vancouver, B.C., Canada May 1979.
- Good. Carter V. Dictionary of Education. 3d ed.
New York : Mcgraw hill book Co. 1973.
- Joseph T. Klapper. The Effects of Mass Communication.
New York : The Free Press, 1960.
- Lasswell, Harold D. "The Structure and Function of Communication in Society. "in Reader in Public Opinion and Communication, Bernard Bereson and Morris Junowitz. New York : Holt, Rinehart and Winston Inc., 1969.

- McQuire, W.J. 1969. "The Nature of Attitude and Attitude Change". The Handbook of Social Psychology. (2d. ed.) Massachusetts : Addison Wesley Publishing company.
- Melvin L. De Fleur, Theories of Mass Communication (New York : David Mckay Company, Inc., 1970) PP. 118-154.
- Paul F. Lazarsfeld and Herbert Menzel. "Mass Media and Personal Influence. "In The Science of Human Communication. New York : The Basic Book, 1968.
- Rogers M. Everett. "Communication Channels." in Handbook of Communication. Chicago : Road Mc'Nelly, 1978.
- . Communication Strategies for Family Planning. New York : The Free Press, 1973.
- . and F. Floyd Shoemaker. Communication of Innovation;a cress cultural approach. 2d ed. New York : The Free Press, 1971.
- Rosenberg and Hoveland. Attitude Organization and Change. New Haven, Conn : Yale University Press, 1960.
- Wilbur Schramm. Men, Messages and Media : Alook at Human Communication. New York : Harper&Row Pblisher, 1973.
- Wright, Charles R. Mass Communication. New York : Randon House, Inc., 1959.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

พระราชบัญญัติ

จราจรทางบก พ.ศ.2522

มาตรา 9 ในพระราชบัญญัตินี้

- (1) "การจราจร" หมายความว่า การใช้ทางของผู้ขับขี่ คนเดินเท้า หรือคนที่จูง ชี่ หรือไล่ต้อนสัตว์
- (2) "ทาง" หมายความว่า ทางเดินรถ ช่องเดินรถ ช่องเดินรถประจำทาง ไหล่ทาง ทางเข้า ทางข้าม ทางร่วมทางแยก ทางลาด ทางโค้ง สะพาน และลานที่ประชาชนใช้ในการจราจร และให้ความหมายรวมถึงทางส่วนบุคคลที่เจ้าของยินยอมให้ประชาชนใช้ในการจราจร หรือที่เจ้าพนักงานจราจรได้ประกาศให้เป็นทางตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย แต่ไม่รวมไปถึงทางรถไฟ
- (3) "ทางเดินรถ" หมายความว่า พื้นที่ที่ทำไว้สำหรับการเดินรถ ไม่ว่าในระดับพื้นดิน ใต้หรือเหนือพื้นดิน
- (4) "ช่องเดินรถ" หมายความว่า ทางเดินรถที่จัดแบ่งเป็นช่องสำหรับการเดินรถ โดยทำเครื่องหมายเป็นเส้นหรือแนวแบ่งเป็นช่องไว้
- (5) "ช่องเดินรถประจำทาง" หมายความว่า ช่องเดินรถที่กำหนดไว้เป็นช่องเดินรถสำหรับรถโดยสารประจำทางหรือรถบรรทุกคนโดยสารประเภทที่อธิบดีกำหนด
- (6) "ทางเดินรถทางเดียว" หมายความว่า ทางเดินรถใดที่กำหนดให้ผู้ขับรถไปในทิศทางเดียวกันตามเวลาที่เจ้าพนักงานจราจรกำหนด
- (7) "ขอบทาง" หมายความว่า แนวริมของทางเดินรถ
- (8) "ไหล่ทาง" หมายความว่า "พื้นที่ที่ต่อจากขอบทางออกไปทางด้านข้างซึ่งยังมิได้จัดทำเป็นทางเท้า

(9) "ทางร่วมทางแยก" หมายความว่า พื้นที่ที่ทางเดินรถตั้งแต่สองสายตัดผ่านกัน รวมบรรจบกัน หรือติดกัน

(10) "วงเวียน" หมายความว่า ทางเดินรถที่กำหนดให้รถเดินรอบเครื่องหมายจราจรหรือสิ่งก่อสร้างขึ้นในทางร่วมทางแยก

(11) "ทางเท้า" หมายความว่า พื้นที่ที่ทำไว้สำหรับคนเดินซึ่งอยู่ข้างใดข้างหนึ่งของทาง หรือทั้งสองข้างของทาง หรือส่วนที่อยู่ชิดขอบทางซึ่งใช้เป็นที่สำหรับคนเดิน

(12) "ทางข้าม" หมายความว่า พื้นที่ที่ทำไว้สำหรับให้คนเดินเท้าข้ามทางโดยทำเครื่องหมายเป็นเส้นหรือแนวหรือตอกหมุดไว้บนทาง และให้หมายความรวมถึงพื้นที่ที่ทำให้คนเดินเท้าข้ามไม่ว่าในระดับใต้หรือเหนือพื้นดินด้วย

(13) "เขตปลอดภัย" หมายความว่า พื้นที่ในทางเดินรถที่มีเครื่องหมายแสดงไว้ให้เห็นได้ชัดเจนทุกเวลา สำหรับให้คนเดินเท้าที่ข้ามทางหยุดหรือให้คนที่ขึ้นหรือลงรถหยุดก่อนจะข้ามทางต่อไป

(14) "ที่คับขัน" หมายความว่า ทางที่มีการจราจรพลุกพล่าน หรือมีสิ่งกีดขวาง หรือในที่ซึ่งมองเห็นหรือทราบได้ล่วงหน้าว่าอาจเกิดอันตรายหรือความเสียหายแก่รถหรือคนได้ง่าย

(15) "รถ" หมายความว่า ยานพาหนะทางบกทุกชนิด เว้นแต่รถไฟและรถราง

(16) "รถยนต์" หมายความว่า รถที่มีล้อตั้งแต่สามล้อและเดินด้วยกำลังเครื่องยนต์ กำลังไฟฟ้าหรือพลังงานอื่น ยกเว้นรถที่เดินบนราง

(28) "ผู้ขับขี่" หมายความว่า ผู้ขับรถ ผู้ประจำเครื่องอุปกรณ์การขนส่งตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่ง ผู้ลากเงินยานพาหนะ

(29) "คนเดินเท้า" หมายความว่า คนเดินและให้รวมตลอดถึงผู้ใช้เก้าอี้ล้อสำหรับคนพิการหรือรถสำหรับเด็กด้วย

(30) "เจ้าของรถ" หมายความว่า ผู้มีรถไว้ในครอบครองด้วย

(32) "ใบอนุญาตขับขี่" หมายความว่า ใบอนุญาตขับรถยนต์ตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ ใบอนุญาตสำหรับคนขับรถตามกฎหมายว่าด้วยรถจ้าง ใบอนุญาตขับขี่ตามกฎหมายว่าด้วยล้อเลื่อน และใบอนุญาตผู้ประจำเครื่องอุปกรณ์การขนส่งตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่ง

(33) "สัญญาจราจร" หมายความว่า สัญญาใด ๆ ไม่ว่าจะแสดงด้วยธง ไฟ ไฟฟ้า มือ แขน เสียงนกหวีด หรือด้วยวิธีอื่นใดสำหรับให้ผู้ใช้คนเดินเท้า หรือคนที่จูง ขี่ หรือไล่อ่อนสัตว์ ปฏิบัติตามสัญญานั้น

(34) "เครื่องหมายจราจร" หมายความว่า เครื่องหมายใด ๆ ที่ได้ติดตั้งไว้ หรือทำให้ปรากฏในทางสำหรับให้ผู้ใช้คนเดินเท้า หรือคนที่จูง ขี่ หรือไล่อ่อนสัตว์ ปฏิบัติตามเครื่องหมายนั้น

ลักษณะ 1

การใช้รถ

หมวด 1

ลักษณะของรถที่ใช้ในทาง

มาตรา 6 ห้ามมิให้ผู้ใดนำรถที่มีสภาพไม่มั่นคงแข็งแรง หรืออาจเกิดอันตราย หรืออาจทำให้เสื่อมเสียสุขภาพอนามัยแก่ผู้ใช้ คนโดยสารหรือประชาชนมาใช้ในทางเดินรถ

รถที่ใช้ในทางเดินรถ ผู้ขับขี่ต้องจัดให้มีเครื่องยนต์ เครื่องอุปกรณ์และหรือส่วนควบที่ครบถ้วนตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ และใช้การได้ดี

มาตรา 7 ห้ามมิให้ผู้ใดนำรถที่มีได้คิดแผ่นป้ายเลขทะเบียน แผ่นป้ายเครื่องหมายเลขทะเบียนหรือป้ายประจำรถ ตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ มาใช้ในการเดินรถ

มาตรา 8 ห้ามมิให้ผู้ใดนำรถที่ผู้ขับขี่ไม่อาจและเห็นทางพอกแก่ความปลอดภัยมาใช้ในทางเดินรถ

มาตรา 9 ห้ามมิให้ผู้ใดนำรถที่เกิดเสียงอื้ออึงหรือมีสิ่งลากถูไปบนทาง
เดินรถมาใช้ในทางเดินรถ

มาตรา 10 ห้ามมิให้ผู้ใดนำรถที่มีล้อหรือส่วนที่สัมผัสกับผิวทางไม่ใช่
ยางมาใช้ในทางเดินรถ

หมวด 2

การใช้ไฟฟ้าหรือเสียงสัญญาณของรถ

มาตรา 11 ในเวลาที่มีแสงสว่างไม่เพียงพอที่จะมองเห็นคน รถหรือสิ่ง
กีดขวางในทางได้โดยชัดแจ้งภายในระยะไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยห้าสิบเมตร ผู้ขับขี่ซึ่ง
ขับรถในทางต้องเปิดไฟ หรือใช้แสงสว่าง

มาตรา 12 รถแต่ละชนิดที่ใช้ในทางเดินรถผู้ขับขี่ต้องใช้เสียงสัญญาณ
โดยเฉพาะดังต่อไปนี้

เสียงแตร สำหรับรถยนตร์และให้ได้ยินได้ในระยะไม่น้อย
กว่าหกสิบเมตร

มาตรา 13 ห้ามมิให้ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถทุกชนิดในทางเดินรถใช้ไฟสัญญาณ
แสงวูบวาบ เสียงสัญญาณไซเรน เสียงสัญญาณที่เป็นเสียงนกหวีด เสียงที่แตกพร่า
เสียงหลายเสียง เสียงดังกินสมควร หรือเสียงสัญญาณอย่างอื่น

มาตรา 14 การใช้เสียงสัญญาณ ผู้ขับขี่จะใช้ได้เฉพาะเมื่อจำเป็นหรือ
ป้องกันอุบัติเหตุเท่านั้น แต่จะใช้เสียงยาวหรือซ้ำเกินควรไม่ได้

มาตรา 15 รถที่บรรทุกของยื่นเกินความยาวของตัวรถ ขณะที่อยู่
ในทางเดินรถ และในเวลาต้องเปิดไฟตามมาตรา 11 หรือมาตรา 61 ผู้ขับขี่ต้อง
จุดไฟสัญญาณแสงแดง หรือในเวลากลางวันต้องติดธงสีแดงไว้ที่ตอนปลายสุด
ของสิ่งที่บรรทุกนั้น โดยจุดไฟสัญญาณหรือติดธงไว้ให้มองเห็นได้ในระยะไม่น้อยกว่า
หนึ่งร้อยห้าสิบเมตร

ลักษณะ 2

สัญญาณจราจรและเครื่องหมายจราจร

มาตรา 21 ผู้ขับขี่ต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามสัญญาณจราจรและเครื่องหมายจราจรที่ได้ติดตั้งไว้หรือทำให้ปรากฏในทาง หรือที่พนักงานเจ้าหน้าที่แสดงไว้ให้ทราบ

มาตรา 22 ผู้ขับขี่ต้องปฏิบัติตามสัญญาณจราจรหรือเครื่องหมายจราจรที่ปรากฏข้างหน้าในกรณีต่อไปนี้

(1) สัญญาณจราจรไฟสีเหลืองอำพัน ให้ผู้ขับขี่เตรียมหยุดรถหลังเส้นให้รถหยุดเพื่อเตรียมปฏิบัติตามสัญญาณที่จะปรากฏต่อไปดังกล่าวใน (2) เว้นแต่ผู้ขับขี่ที่ได้เลยเส้นให้รถหยุดไปแล้วให้เลยไปได้

(2) สัญญาณจราจรไฟสีแดงหรือเครื่องหมายจราจรสีแดงที่มีคำว่า "หยุด" ให้ผู้ขับขี่หยุดรถหลังเส้นให้รถหยุด

(3) สัญญาณจราจรไฟสีเขียวหรือเครื่องหมายจราจรสีเขียวที่มีคำว่า "ไป" ให้ผู้ขับขี่ขับรถต่อไปได้ เว้นแต่จะมีเครื่องหมายจราจรกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

ในการใช้ทางตามที่ลูกศรชี้ ผู้ขับขี่ต้องใช้ทางด้วยความระมัดระวังและต้องให้สิทธิแก่คนเดินเท้าในทางข้าม หรือผู้ขับขี่ที่มาทางขวาก่อน

(5) สัญญาณจราจรไฟกระพริบสีแดง ถ้าติดตั้งอยู่ที่ทางร่วมทางแยก ใดเปิดทางด้านใดให้ผู้ขับขี่ที่มาทางด้านนั้นหยุดรถหลังเส้นให้รถหยุด เมื่อเห็นว่าปลอดภัยและไม่เป็นการกีดขวางการจราจรแล้ว จึงให้ขับรถต่อไปได้ด้วยความระมัดระวัง

(6) สัญญาณจราจรไฟกระพริบสีเหลืองอำพัน ถ้าติดตั้งอยู่ ณ ที่ใด ให้ผู้ขับขี่ลดความเร็วของรถลงและผ่านทางเดินรถนั้นไปด้วยความระมัดระวัง

(7) ขั้บจั้ซึ่งจะขั้บรตตรงไปต้งเข้าอยู่ในช่องทางเดินรตที่มีเครื่องหมายจราชรแสดงให้ตรงไป ส่วนผู้ขั้บจั้ซึ่งจะเลี้ยรตต้งเข้าอยู่ใช่องเดินรตที่มีเครื่องหมายจราชรแสดงให้เลี้ยการเข้าอยู่ใช่องเดินรตต้งกล่าว จะต้งเข้าต้งแต่เริ่มมีเครื่องหมายจราชรแสดงให้ปฏิบัติเช่นนั้น

มาตรา 23 ผู้ขั้บจั้ซึ่งขั้บรตในทางเดินรตที่มีลัญญณจราชรไฟลี้เขียวหรือไฟลี้แดงต้งไว้เหนือช่องเดินรต มากกว่าสองช่องขั้นไป ต้งปฏิบัติต้งต่อไปน้

(1) ลัญญณจราชรไฟลี้แดงที่ทาเป็นรูปกากบาทเฉียงอยู่เหนือช่องเดินรตใดห้ามมิให้ผู้ขั้บจั้ขั้บรตในช่องเดินรตนั้น

(2) ลัญญณจราชรไฟลี้เขียวที่ทาเป็นรูปลูกศรอยู่เหนือช่องเดินรตใดให้ผู้ขั้บจั้ซึ่งขั้บรตในช่องเดินรตนั้นขั้บรตผ่านไปได้

มาตรา 24 ผู้ขั้บจั้ต้งปฏิบัติตามลัญญณจราชรที่พนักงานเจ้าหน้าที่แสดงให้ปรากฏข้างหน้าในกรณีต่อไปนี้

(1) เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ยื่น และเหยียดแขนซ้ายออกไปเสมอระดับไหล่ ผู้ขั้บจั้ซึ่งขั้บรตมาทางด้านหลังของพนักงานเจ้าหน้าที่ต้งหยุดรต แต่ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ลดแขนข้างที่เหยียดออกไปนั้นลงและโบกมือไปข้างหน้าให้ผู้ขั้บจั้ซึ่งหยุดรตอยู่ทางด้านหลังขั้บรตผ่านไปได้

(2) เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ยื่น และเหยียดแขนข้างใดข้างหนึ่งออกไปเสมอระดับไหล่และต้งฝ่ามือขั้น ผู้ขั้บจั้ซึ่งขั้บรตมาทางด้านที่เหยียดแขนข้างนั้นของพนักงานเจ้าหน้าที่ต้งหยุดรต แต่ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่พลิกฝ่ามือที่ต้งอยู่นั้นแล้วโบกผ่านศรีษะไปทางด้านหลัง ให้ผู้ขั้บจั้ซึ่งหยุดรตอยู่นั้นขั้บรตผ่านไปได้

(3) เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ยื่น และเหยียดแขนทั้งสองข้างออกไปเสมอระดับไหล่และต้งฝ่ามือขั้น ผู้ขั้บจั้ซึ่งขั้บรตมาทางด้านที่เหยียดแขนทั้งสองข้างของพนักงานเจ้าหน้าที่ต้งหยุดรต

(4) เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ยื่น และยกแขนขวาท่อนล่างต้งฉากกับแขนท่อนบนและต้งฝ่ามือขั้น ผู้ขั้บจั้ซึ่งขั้บรตมาทางด้านหน้าของพนักงานต้งหยุดรต แต่ถ้า

พนักงานเจ้าหน้าที่ผลิตฝ่ามือที่ตั้งอยู่นั้นบอกไปด้านหลัง ให้ผู้ขับขี่ซึ่งหยุดอยู่ทางด้านหน้าของพนักงานเจ้าหน้าที่ขับรถผ่านไปได้

(5) เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ยื่น และยกแขนขวาที่อ่อนล่างตั้งฉากกับแขนท่อนบนและตั้งฝ่ามือขึ้น ส่วนแขนซ้ายเหยียดออกไปเสมอระดับไหล่ของผู้ขับขี่ซึ่งขับรถมาทางด้านหน้าและด้านหลังของพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องหยุดรถ

การหยุดรถตามมาตรา นี้ ให้หยุดรถหลังเส้นให้รถหยุด ในกรณีที่ทางเดินรถใดไม่มีเส้นให้รถหยุด ให้ผู้ขับขี่หยุดรถห่างจากพนักงานเจ้าหน้าที่ในระยะไม่น้อยกว่าสามเมตร

มาตรา 25 ผู้ขับขี่ต้องปฏิบัติตามสัญญาณจราจรที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้แสดงด้วยเสียงสัญญาณนกหวีดในกรณีต่อไปนี้

(1) เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ใช้เสียงสัญญาณนกหวีดยาวหนึ่งครั้งให้ผู้ขับขี่หยุดรถทันที

(2) เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ใช้เสียงสัญญาณนกหวีดสั้นสองครั้งติดต่อกัน ให้ผู้ขับขี่ขับรถผ่านไปได้

มาตรา 26 ในทางเดินรถที่มีสัญญาณจราจรหรือเครื่องหมายจราจรตามมาตรา 22 หรือสัญญาณจราจรตามมาตรา 23 ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมการจราจรในทางเดินรถนั้น เห็นสมควรเพื่อความปลอดภัยหรือความสะดวกในการจราจรจะให้สัญญาณจราจรเป็นอย่างอื่นก็ได้ ในกรณีเช่นนี้ ให้ผู้ขับขี่ปฏิบัติตามการเดินรถตามสัญญาณที่พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนดให้

ลักษณะ 3

การใช้ทางเดินรถ

หมวด 1

การขับรถ

มาตรา 32 ในการใช้ทางเดินรถผู้ขับขี่ต้องใช้ความระมัดระวังไม่ให้รถชนหรือโดนคนเดินเท้าไม่ว่าจะอยู่ ณ ส่วนใดของทาง และต้องให้สัญญาณเตือนคนเดินเท้าให้รู้ตัวเมื่อจำเป็น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เด็ก คนชรา หรือคนพิการที่กำลังใช้ทาง ผู้ขับขี่ต้องใช้ความระมัดระวังเป็นพิเศษในการควบคุมรถของตน

มาตรา 33 ในการขับรถ ผู้ขับขี่ต้องขับรถในทางเดินรถด้านซ้ายและต้องไม่ล้ำกึ่งกลางของทางเดินรถ เว้นแต่ในกรณีต่อไปนี้ ให้เกินทางขวาหรือล้ำกึ่งกลางของทางเดินรถได้

- (1) ด้านซ้ายของทางเดินรถมีสิ่งกีดขวางหรือถูกปิดการจราจร
- (2) ทางเดินรถนั้นเจ้าพนักงานจราจรกำหนดให้เป็นทางเดินรถทางเดียว
- (3) ทางเดินรถนั้นกว้างไม่ถึงหกเมตร

มาตรา 34 ในการใช้ทางเดินรถที่ได้จัดแบ่งช่องเดินรถในทิศทางเดียวกันไว้ตั้งแต่สองช่องขึ้นไป หรือที่ได้จัดช่องเดินรถประจำทางไว้ในช่องเดินรถซ้ายสุดผู้ขับขี่ต้องขับรถในช่องซ้ายสุดหรือใกล้กับช่องเดินรถประจำทาง เว้นแต่ในกรณีต่อไปนี้ ให้เดินทางขวาของทางเดินรถได้

- (1) ในช่องเดินรถนั้นสิ่งกีดขวางหรือถูกปิดการจราจร
- (2) ทางเดินรถนั้น เจ้าพนักงานจราจรกำหนดให้เป็นทางเดินรถทางเดียว
- (3) จะต้องเข้าช่องทางให้ถูกต้องเมื่อเข้าบริเวณใกล้ทางร่วมทางแยก
- (4) เมื่อจะแซงขึ้นหน้ารถคันอื่น

มาตรา 36 ผู้ขับขี่ซึ่งจะเลี้ยวรถ ให้รถคันอื่นผ่านหรือแซงข้างหน้า เปลี่ยนช่องเดินรถ ลดความเร็วของรถ จอดรถ หรือหยุดรถ ต้องให้สัญญาณด้วยมือ และแขนตามมาตรา 37 หรือไฟสัญญาณตามมาตรา 38 หรือสัญญาณอย่างอื่นตามข้อ บังคับของเจ้าพนักงานจราจร ถ้าโดยสภาพของรถ สภาพของการบรรทุก หรือ สภาพของทัศนวิสัยการให้สัญญาณด้วยมือและแขนตามวรรคหนึ่งไม่อาจทำให้ผู้ขับขี่ ซึ่งขับรถสวนมาหรือตามมาข้างหลังมองเห็นได้ ผู้ขับขี่ต้องให้ไฟสัญญาณ

ผู้ขับขี่ต้องให้สัญญาณด้วยมือและแขน ไฟสัญญาณหรือสัญญาณอย่างอื่น ตามวรรคหนึ่งก่อนที่จะเลี้ยวรถ เปลี่ยนช่องเดินรถ จอดรถหรือหยุดรถเป็นระยะ ทางไม่น้อยกว่าสามสิบเมตร

ผู้ขับขี่ต้องให้สัญญาณด้วยมือและแขน ไฟสัญญาณหรือสัญญาณอย่างอื่น ตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถอื่นเห็นได้ในระยะไม่น้อยกว่าหกสิบเมตร

มาตรา 37 การให้สัญญาณด้วยมือและแขน ให้ปฏิบัติดังต่อไปนี้

- (1) เมื่อจะลดความเร็วของรถ ให้ผู้ขับขี่ยื่นแขนขวาตรงออกไป นอกรถเสมอระดับไหล่ และโบกมือขึ้นลงหลายครั้ง
- (2) เมื่อจะหยุดรถ ให้ผู้ขับขี่ยื่นแขนขวาตรงออกไปนอกรถเสมอระดับ ไหล่ ยกแขนขวาที่อกลงตั้งฉากกับแขนท่อนบนและตั้งฝ่ามือขึ้น
- (3) เมื่อจะให้รถคันอื่นผ่านหรือแซงข้างหน้า ให้ผู้ขับขี่ยื่นแขนขวาตรง ออกไปนอกรถเสมอระดับไหล่ และโบกมือไปทางข้างหน้าหลายครั้ง
- (4) เมื่อจะเลี้ยวขวาหรือเปลี่ยนช่องเดินรถไปทางขวา ให้ผู้ขับขี่ยื่น แขนขวาตรงออกไปนอกรถเสมอระดับไหล่
- (5) เมื่อจะเลี้ยวซ้ายหรือเปลี่ยนช่องเดินรถไปทางซ้าย ให้ผู้ขับขี่ยื่น แขนขวาตรงออกไปนอกรถเสมอระดับไหล่ และงอข้อมือชูขึ้นโบกไปทางซ้ายหลาย ครั้ง

เพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้ ในกรณีที่รถยนต์นั้นมีเครื่องจับอยู่ทาง ด้านซ้ายให้ผู้ขับขี่ใช้ไฟสัญญาณแทนการให้สัญญาณด้วยมือและแขน

มาตรา 38 การให้ไฟสัญญาณของผู้ขับขี่รถยนต์ให้ปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

- (1) เมื่อจะหยุดรถ ผู้ขับขี่ต้องให้ไฟสัญญาณสีแดงที่ท้ายรถ
- (2) เมื่อจะให้รถคันอื่นแซงขึ้นหน้า ผู้ขับขี่ต้องให้ไฟสัญญาณยกเลี้ยวสี

มาตรา 39 เมื่อขับรถสวนกัน ให้ผู้ขับขี่ขับรถชิดด้านซ้ายของทางเดินรถ โดยให้ถือกึ่งกลางของทางเดินรถเป็นหลัก แต่ถ้าทางเดินรถใดได้จัดแบ่งเป็นช่องเดินรถไว้ ให้ถือเส้นหรือแนวที่แบ่งนั้นเป็นหลัก

ในทางเดินรถที่แคบ เมื่อขับรถสวนกัน ผู้ขับขี่แต่ละฝ่ายต้องลดความเร็วของรถเพื่อให้รถสวนกันได้โดยปลอดภัย

ในทางเดินรถที่แคบซึ่งไม่อาจขับรถสวนกันได้โดยปลอดภัย เมื่อขับรถสวนกัน ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถคันที่ใหญ่กว่าต้องหยุดรถให้ชิดขอบทางเดินรถด้านซ้าย เพื่อให้ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถคันที่เล็กกว่าผ่านไปได้

ในทางเดินรถที่มีสิ่งกีดขวางอยู่ข้างหน้า ผู้ขับขี่ต้องลดความเร็วของรถหรือหยุดรถเพื่อให้รถคันที่สวนมาผ่านไปได้

มาตรา 40 ผู้ขับขี่ต้องขับรถให้ห่างรถคันหน้าพอสมควรในระยะที่จะหยุดรถได้โดยปลอดภัยในเมื่อจำเป็นต้องหยุดรถ

ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถขึ้นสะพานหรือทางลาดชันต้องใช้ความระมัดระวังไม่ให้รถถอยหลังไปโดนรถคันอื่น

มาตรา 41 ทางเดินรถใดที่มีเครื่องหมายจราจรให้เป็นทางเดินรถทางเดียวให้ผู้ขับขี่ขับรถไปตามทิศทางที่ได้กำหนดไว้

มาตรา 42 ทางเดินรถใดที่มีเครื่องหมายจราจรแบ่งทางเดินรถออกเป็นสองทางสำหรับรถเดินขึ้นทางหนึ่ง ล่องทางหนึ่ง โดยมีช่องว่างคั่นกลาง หรือทำเครื่องหมายจราจรกีดกันแสดงว่าทางเดินรถนั้นมีการแบ่งออกเป็นสองทางดังกล่าว ให้ผู้ขับขี่ขับรถชิดด้านซ้ายของทางเดินรถ

มาตรา 43 ห้ามมิให้ผู้ขับขี่ขับรถ

- (1) ในขณะที่อ่อนความสามารถในอันที่จะขับ
- (2) ในขณะที่เมาสุราหรือของเมาอย่างอื่น

- (3) ในลักษณะกีดขวางการจราจร
- (4) โดยประมาทหรือน่าหวาดเสียว อันอาจเกิดอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สิน
- (5) ในลักษณะที่ผิดปกติวิสัยของการขับรถตามธรรมดา หรือไม่อาจแลเห็นทางด้านหน้าหรือด้านหลัง ด้านใดด้านหนึ่งหรือทั้งสองด้านได้พอแก่ความปลอดภัย
- (6) คร่อมหรือทับเส้นหรือแนวแบ่งช่องเดินรถ เว้นแต่เมื่อเปลี่ยนช่องเดินรถ เลี้ยวรถ หรือกลับรถ
- (7) บนทางเท้าโดยไม่มีเหตุอันสมควร เว้นแต่รถลากเงินสำหรับทางรถ คนป่วยหรือคนพิการ
- (8) โดยไม่คำนึงถึงความปลอดภัยหรือความเดือดร้อนของผู้อื่น

หมวด 2

การขับแซงและผ่านข้างหน้า

มาตรา 44 (ยกเลิก)

การแซงต้องแซงด้านขวาโดยมีระยะห่างจากรถที่ถูกแซงพอสมควร เมื่อเห็นว่าได้ขับผ่านข้างหน้ารถที่ถูกแซงไปในระยะที่ห่างเพียงพอแล้วจึงจะขับชิดด้านซ้ายของทางเดินรถได้

มาตรา 45 ห้ามมิให้ผู้ขับขี่ขับรถแซงเพื่อขึ้นหน้ารถอื่นด้านซ้าย เว้นแต่ในกรณีต่อไปนี้

- (1) รถที่จะถูกแซงกำลังเลี้ยวขวาหรือให้สัญญาณว่าจะเลี้ยวขวา
- (2) ทางเดินรถนั้นได้จัดแบ่งเป็นช่องเดินรถในทิศทางเดียวกันไว้ตั้งแต่สองช่องขึ้นไป

การขับรถแซงด้านซ้ายตาม (1) หรือ (2) จะกระทำได้เมื่อไม่มีรถอื่นตามมาในระยะกระชั้นชิดและมีความปลอดภัยพอ

มาตรา 46 ห้ามมิให้ผู้ขับขี่ขับรถแข่งเพื่อขึ้นหน้ารถอื่นในกรณีต่อไปนี้

(1) เมื่อรถกำลังขึ้นทางชัน ขึ้นสะพาน หรืออยู่ในทางโค้ง เว้นแต่จะมีเครื่องหมายจราจรให้แข่งได้

(2) ภายในระยะสามสิบเมตรก่อนถึงทางข้าม ทางร่วมทางแยก วงเวียนหรือเกาะที่สร้างไว้ หรือทางเดินรถที่ตัดข้ามทางรถไฟ

(3) เมื่อมีหมอก ฝน ฝุ่นหรือควัน จะทำให้ไม่อาจเห็นทางข้างหน้าได้

(4) เมื่อเข้าที่คับขันหรือเขตปลอดภัย

มาตรา 47 ห้ามมิให้ผู้ขับขี่ขับรถแข่งหรือผ่านขึ้นหน้ารถอื่นล้ำเข้าไปในเส้นกึ่งกลางของทางเดินรถที่กำหนดไว้ หรือที่มีเครื่องหมายจราจรแสดงเขตอันตรายหรือเขตให้ใช้ความระมัดระวังบนทางเดินรถ

ในกรณีที่ทางเดินรถด้านซ้ายมีสิ่งกีดขวางที่เป็นอุปสรรคแก่การจราจร และทางเดินรถด้านขวามีความกว้างเพียงพอ ผู้ขับขี่จะขับรถหลีกเลี่ยงสิ่งกีดขวางล้ำเข้าไปในเส้นกึ่งกลางของทางเดินรถที่เจ้าพนักงานจราจรกำหนดไว้ก็ได้ ในเมื่อไม่กีดขวางการจราจรของรถที่สวนทางมา

มาตรา 48 ห้ามมิให้ผู้ขับขี่ขับรถแข่งหรือผ่านขึ้นหน้ารถคันอื่นล้ำเข้าไปในช่องเดินรถประจำทาง เว้นแต่ในกรณีที่มีสิ่งกีดขวางการจราจรในทางเดินรถข้างหน้าหรือเมื่อต้องปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานจราจร แต่ทั้งนี้จะขับรถอยู่ในช่องเดินรถประจำทางได้เพียงเท่าที่จำเป็นเท่านั้น

มาตรา 49 เมื่อได้รับสัญญาณขอแซงขึ้นหน้าจากรถคันที่อยู่ข้างหลัง ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถที่มีความเร็วช้าหรือรถที่มช้ากว่าความเร็วต่ำกว่าความเร็วของรถอื่นที่ขับไปในทิศทางเดียวกัน ต้องยอมให้รถที่ใช้ความเร็วสูงกว่าผ่านขึ้นหน้า ผู้ขับขี่ที่ถูกขอทางต้องให้สัญญาณตอบตามมาตรา 37 (3) หรือมาตรา 38 (3) เมื่อเห็นว่าทางเดินรถข้างหน้าปลอดภัยและไม่มีรถอื่นสวนทางมาในระยะกระชั้นชิด และต้องลดความเร็วของรถและขับรถชิดด้านซ้ายของทางเดินรถเพื่อให้รถที่จะแซงผ่านขึ้นหน้าได้โดยปลอดภัย

หมวด 3

การออกรถ การ เลี้ยวรถและการกลับรถ

มาตรา 50 การขับรถออกจากที่จอด ถ้ามีรถจอดหรือมีสิ่งกีดขวางอยู่ข้างหน้า ผู้ขับขี่ต้องให้สัญญาณด้วยมือและแขนตามมาตรา 37 หรือไฟสัญญาณตามมาตรา 38 และจะขับรถไปได้เมื่อเห็นว่าปลอดภัยละไม่เป็นการกีดขวางการจราจรของรถอื่น

มาตรา 51 การเลี้ยวรถ ให้ปฏิบัติดังนี้

(1) ถ้าจะเลี้ยวซ้าย

(ก) ในกรณีที่ไม่ได้แบ่งช่องเดินรถไว้ ให้ผู้ขับขี่รถชิดทางเดินรถด้านซ้าย

(ข) ในกรณีที่มีการแบ่งช่องเดินรถไว้ และมีเครื่องหมายจราจรแสดงให้เลี้ยวซ้ายได้ ให้ผู้ขับขี่ขับรถในช่องเดินรถสำหรับรถที่จะเลี้ยวซ้ายทั้งนี้ ก่อนถึงทางเลี้ยวไม่น้อยกว่าสามสิบเมตร

(ค) ในกรณีที่มีช่องเดินรถประจำทางอยู่ทางเดินรถด้านซ้ายสุด ให้ผู้ขับขี่ขับรถชิดช่องเดินรถประจำทางก่อนถึงทางเลี้ยวไม่น้อยกว่าสามสิบเมตร และจะเลี้ยวรถผ่านส.เข้าไปในช่องเดินรถประจำทางได้เฉพาะในบริเวณที่มีเครื่องหมายจราจรให้เลี้ยวรถผ่านได้เท่านั้น

(2) ถ้าจะเลี้ยวขวา

(ก) สำหรับทางเดินรถที่ไม่ได้แบ่งช่องเดินรถไว้ ให้ผู้ขับขี่ขับรถชิดทางด้านขวาของแนวกึ่งกลางของทางเดินรถก่อนถึงทางเลี้ยวไม่น้อยกว่าสามสิบเมตร

(ข) สำหรับทางเดินรถที่ได้แบ่งช่องเดินรถในทิศทางเดียวกันไว้ตั้งแต่สองช่องขึ้นไป ให้ผู้ขับขี่ขับรถชิดทางด้านขวาสุดของทางเดินรถหรือในช่องที่มีเครื่องหมายจราจรแสดงให้เลี้ยวขวาได้ ทั้งนี้ ก่อนถึงทางเลี้ยวไม่น้อยกว่าสามสิบเมตร

(ค) ในกรณีที่มีช่องเดินรถประจำทางอยู่ทางเดินรถด้านขวาสุด ให้ผู้ขับขี่ขับรถชิดช่องเดินรถประจำทางก่อนถึงทางเลี้ยวไม่น้อยกว่าสามลิบเมตร และจะเลี้ยวรถผ่านเข้าไปในช่องเดินรถประจำทางได้เฉพาะในบริเวณที่มีเครื่องหมายจราจรให้เลี้ยวรถผ่านได้เท่านั้น

(ง) สำหรับทางเดินรถที่มีเจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่แสดงสัญญาณจราจรด้วยมือและแขนให้ผู้ขับขี่ขับรถเลี้ยวขวาผ่านไปได้โดยไม่ต้องอ้อม เจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่

(จ) เมื่อรถอยู่ในทางร่วมทางแยก ผู้ขับขี่ต้องให้รถที่สวนมาในทางเดินรถทางเดียวกันผ่านทางร่วมทางแยกไปก่อน เมื่อเห็นว่าปลอดภัยแล้วจึงให้เลี้ยวขวาไปได้

(3) ถ้าจะเลี้ยวอ้อมวงเวียนหรือเกาะที่สร้างไว้ ให้ผู้ขับขี่ขับรถอ้อมไปทางซ้ายของวงเวียนหรือเกาะนั้น

ในกรณีตาม (1) และ (2) ผู้ขับขี่ต้องใช้ความระมัดระวังและต้องหยุดให้ทางแก่ผู้ที่กำลังข้ามทางและรถที่กำลังผ่านทางร่วมทางแยกจากทางด้านอื่นก่อน เว้นแต่ในกรณีที่มีรถเลี้ยวซ้ายและเลี้ยวขวาพร้อมกัน ให้รถเลี้ยวซ้ายให้ทางแก่รถเลี้ยวขวาก่อน

มาตรา 53 ห้ามมิให้ผู้ขับขี่

(1) เลี้ยวรถหรือกลับรถในทางเดินรถที่มีเครื่องหมายห้ามเลี้ยวขวากำหนดห้ามเลี้ยวซ้ายหรือห้ามกลับรถ

(2) กลับรถที่เขตปลอดภัย ที่คับขัน บนสะพานหรือในระยะหนึ่งร้อยเมตรจากทางราบของเชิงสะพาน

(3) กลับรถที่ทางร่วมทางแยก เว้นแต่จะมีเครื่องหมายจราจรให้กลับรถในบริเวณดังกล่าวได้

หมวด 4

การหยุดรถและจอดรถ

มาตรา 54 การหยุดรถหรือการจอดรถในทางเดินรถ ผู้ขับขี่ต้องให้สัญญาณด้วยมือและแขนตามมาตรา 37 หรือไฟสัญญาณตามมาตรา 38 ก่อนที่จะหยุดรถหรือจอดรถในระยะไม่น้อยกว่าสามสิบเมตร และจะหยุดรถหรือจอดรถได้เมื่อผู้ขับขี่เห็นว่าปลอดภัย และไม่เป็นการกีดขวางการจราจร

ผู้ขับขี่ต้องจอดรถทางด้านซ้ายของทางเดินรถ และจอดรถให้ด้านซ้ายของรถขนานชิดกับขอบทางหรือไหล่ทางในระยะห่างไม่เกินยี่สิบห้าเซนติเมตร หรือจอดรถตามทิศทางหรือด้านหนึ่งด้านใดของทางเดินรถที่เจ้าพนักงานจราจรกำหนดไว้ แต่ในกรณีที่มีช่องเดินรถประจำทางอยู่ทางด้านซ้ายสุดของทางเดินรถ ห้ามมิให้ผู้ขับขี่จอดรถในลักษณะดังกล่าวในเวลาที่กำหนดให้ใช้ช่องเดินรถประจำทางนั้น

มาตรา 55 ห้ามมิให้ผู้ขับขี่หยุดรถ

(1) ในช่องเดินรถ เว้นแต่หยุดชิดขอบทางด้านซ้ายของทางเดินรถในกรณีที่ไม่ใช่ช่องเดินรถประจำทาง

(2) บนทางเท้า

(3) บนสะพานหรือในอุโมงค์

(4) ในทางร่วมทางแยก

(5) ในเขตที่มีเครื่องหมายจราจรห้ามหยุดรถ

(6) ตรงปากทางเข้าออกของอาคารหรือทางเดินรถ

(7) ในเขตปลอดภัย

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่ผู้ขับขี่ซึ่งจำเป็นต้องหยุดรถเพราะมีสิ่งกีดขวางอยู่ในทางเดินรถ หรือเครื่องยนต์หรือเครื่องอุปกรณ์ของรถขัดข้องหรือในกรณีที่ปฏิบัติตามสัญญาณจราจรหรือเครื่องหมายจราจร

มาตรา 56 ในกรณีที่เครื่องยนต์หรือเครื่องอุปกรณ์ของรถขัดข้องจนต้องจอดรถในทางเดินรถ ผู้ขับขี่ต้องนำรถให้พ้นทางเดินรถโดยเร็วที่สุด

ในกรณีตามวรรคหนึ่งถ้าจำเป็นต้องจอดรถอยู่ในทางเดินรถ ผู้ขับขี่ต้องจอดรถในลักษณะที่ไม่กีดขวางการจราจร และต้องแสดงเครื่องหมายหรือสัญญาณ

มาตรา 57 เว้นแต่จะได้มีบทบัญญัติ กฎ หรือข้อบังคับตามพระราชบัญญัตินี้ กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น ห้ามมิให้ผู้ขับขี่จอดรถ

- (1) บนทางเท้า
- (2) บนสะพานหรือในอุโมงค์
- (3) ในทางร่วมทางแยก หรือในระยะสิบเมตรจากทางร่วมทางแยก
- (4) ในทางข้าม หรือในระยะสามเมตรจากทางข้าม
- (5) ในเขตที่มีเครื่องหมายจราจรห้ามจอดรถ
- (6) ในระยะสามเมตรจากท่อน้ำดับเพลิง
- (7) ในระยะสิบเมตรจากที่ตั้งสัญญาณจราจร
- (8) ในระยะสิบห้าเมตรจากทางรถไฟผ่าน
- (9) ซ้อนกันกับรถอื่นที่จอดอยู่ก่อนแล้ว
- (10) ตรงปากทางเข้าออกของอาคารหรือทางเดินรถ หรือในระยะห้า

เมตรจากปากทางเดินรถ

- (11) ระหว่างเขตปลอดภัยกับขอบทาง หรือในระยะสิบเมตรนับจากปลายสุดของเขตปลอดภัยทั้งสองข้าง
- (12) ในที่คับขัน
- (13) ในระยะสิบห้าเมตรก่อนถึงเครื่องหมายหยุดรถประจำทาง และเลยเครื่องหมายไปอีกสามเมตร
- (14) ในระยะสามเมตรจากตู้ไปรษณีย์
- (15) ในลักษณะกีดขวางการจราจร

มาตรา 58 การจอดรถในทางเดินรถที่ผู้ขับขี่ไม่อาจอยู่ควบคุมรถนั้น ผู้ขับขี่ต้องหยุดเครื่องยนต์และห้ามล้อรถนั้นไว้

การจอดรถในทางเดินรถที่เป็นทางลาดหรือชัน ผู้ขับขี่ต้องหันล้อหน้า
ของรถเข้าขอบทาง

มาตรา 60 การหยุดรถหรือการจอดรถในทางเดินรถนอกเขตเทศบาล
ผู้ขับขี่ต้องหยุดรถหรือจอดรถ ณ ที่ซึ่งผู้ขับขี่ซึ่งขับรถอื่นจะเห็นได้ในระยะไม่น้อยกว่า
หนึ่งร้อยห้าสิบเมตร

มาตรา 61 ในเวลาที่มีแสงสว่างไม่เพียงพอที่ผู้ขับขี่จะมองเห็นรถที่
จอดในทางเดินรถได้โดยชัดแจ้งในระยะไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยห้าสิบเมตร ผู้ขับขี่ซึ่ง
จอดรถในทางเดินรถหรือไหล่ทางต้องเปิดไฟหรือใช้แสงสว่าง

มาตรา 62 ในทางเดินรถตอนใดที่มีทางรถไฟผ่าน ถ้าปรากฏว่า

- (1) มีเครื่องหมายหรือสัญญาณระวางรถไฟแสดงว่ารถไฟกำลังจะผ่าน
- (2) มีสิ่งปิดกั้นหรือมีเจ้าหน้าที่ให้สัญญาณแสดงว่ารถไฟกำลังจะผ่าน
- (3) มีเสียงสัญญาณของรถไฟหรือรถไฟกำลังแล่นผ่านเข้ามาใกล้อาจ

เกิดอันตรายในเมื่อจะขับรถผ่านไป

ผู้ขับขี่ต้องลดความเร็วของรถและหยุดรถให้ห่างจากทางรถไฟไม่น้อย
กว่าห้าเมตร เมื่อรถไฟผ่านไปแล้วและมีเครื่องหมายหรือสัญญาณให้รถผ่านไป ผู้
ขับขี่จึงจะขับรถผ่านไป

มาตรา 63 ในทางเดินรถตอนใดที่มีทางรถไฟผ่านไม่ว่าจะมีเครื่อง
หมายระวางรถไฟหรือไม่ ถ้าทางรถไฟนั้นไม่มีสัญญาณระวางรถไฟหรือสิ่งปิดกั้น ผู้
ขับขี่ต้องลดความเร็วของรถและหยุดรถห่างจากทางรถไฟในระยะไม่น้อยกว่าห้า
เมตร เมื่อเห็นว่าปลอดภัยแล้วจึงจะขับรถผ่านไป

มาตรา 64 ในขณะที่ผู้ขับขี่รถโรงเรียนหยุดในทางเดินรถเพื่อรับส่งนัก
เรียนขึ้นหรือลง ให้ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถอื่นตามมาในทิศทางเดียวกันหรือสวนกันกับรถ
โรงเรียนใช้ความระมัดระวังและลดความเร็วของรถ เมื่อเห็นว่าปลอดภัยจึงให้
ขับรถผ่านไป

ลักษณะ 4

การใช้ทางเดินรถที่จัดเป็นช่องเดินรถประจำทาง

มาตรา 66 ห้ามมิให้ผู้ขับขี่รถอื่นนอกจากรถโดยสารประจำทาง หรือรถบรรทุกคนโดยสารขับรถในช่องเดินรถประจำทาง เว้นแต่จะปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้

ลักษณะ 5

ข้อกำหนดเกี่ยวกับความเร็วของรถ

มาตรา 67 ผู้ขับขี่ต้องขับรถด้วยความเร็วตามที่กำหนดในกฎกระทรวง หรือตามเครื่องหมายจราจรที่ได้ติดตั้งไว้ในทาง

เครื่องหมายจราจรที่ติดตั้งไว้ตามวรรคหนึ่ง จะกำหนดอัตราความเร็วขึ้นสูงหรือขั้นต่ำก็ได้แต่ต้องไม่เกินอัตราความเร็วที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 68 ผู้ขับขี่ซึ่งจะเลี้ยวรถ ให้รถอื่นแซงหรือผ่านข้างหน้า จอดรถ หยุดรถ หรือกลับรถ ต้องลดความเร็วของรถ

มาตรา 69 ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถในทางเดินรถบนเนินเขา บนสะพาน ที่เชิงสะพาน ที่แคบ ทางโค้ง ทางลาด ที่คับขัน หรือที่มีหมอด ฝน ฝุ่นหรือควันจนทำให้ไม่อาจเห็นทางข้างหน้าได้ในระยะหกสิบเมตร ต้องลดความเร็วของรถในลักษณะที่จะให้เกิดความปลอดภัย

มาตรา 70 ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถเข้าใกล้ทางร่วมทางแยก ทางข้ามเส้นให้รถหยุดหรือวงเวียน ต้องลดความเร็วของรถ

ลักษณะ 6

การขับรถผ่านทางร่วมทางแยกหรือวงเวียน

มาตรา 71 ภายใต้บังคับมาตรา 21 และมาตรา 26 เมื่อผู้ขับขี่ขับรถมาถึงทางร่วมทางแยก ให้ผู้ขับขี่ปฏิบัติดังนี้

(1) ถ้ามีรถอื่นอยู่ในทางร่วมทางแยก ผู้ขับขี่ต้องให้รถในทางร่วมทางแยกนั้นผ่านไปก่อน

(2) ถ้ามาถึงทางร่วมทางแยกพร้อมกันและไม่มีรถอยู่ในทางร่วมทางแยก ผู้ขับขี่ต้องให้รถที่อยู่ทางด้านซ้ายของตนผ่านไปก่อน เว้นแต่ในทางร่วมทางแยกใดมีทางเดินรถทางเอกตัดผ่านทางเดินรถทางโท ให้ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถในทางเอกมีสิทธิขับผ่านไปก่อน

มาตร 73 ในกรณีที่วงเวียนใดได้ติดตั้งสัญญาณจราจรหรือเครื่องหมายจราจร ผู้ขับขี่ต้องปฏิบัติตามสัญญาณจราจรหรือเครื่องหมายจราจรนั้น

ถ้าไม่มีสัญญาณจราจรหรือเครื่องหมายจราจรตามวรรคหนึ่ง เมื่อผู้ขับขี่ขับรถมาถึงวงเวียน ต้องให้สิทธิแก่ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถอยู่ในวงเวียนทางด้านขวาของตนขับผ่านไปก่อน

ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่เห็นสมควร เพื่อความปลอดภัยหรือความสะดวกในการจราจรจะให้สัญญาณจราจรเป็นอย่างอื่นนอกจากที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่งหรือวรรคสองก็ได้ ในกรณีเช่นนี้ผู้ขับขี่ต้องปฏิบัติตามสัญญาณจราจรที่พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนดให้

มาตรา 74 ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถออกจากทางส่วนบุคคล หรือทางเดินรถในบริเวณอาคาร เมื่อจะขับรถผ่านหรือเลี้ยวสู่ทางเดินรถที่ตัดผ่านต้องหยุดรถเพื่อให้รถที่กำลังผ่านทางหรือรถที่กำลังแล่นอยู่ในทางเดินรถผ่านไปก่อนเมื่อเห็นความปลอดภัยแล้ว จึงขับรถต่อไปได้

ลักษณะ 7

รถฉุกเฉิน

มาตรา 76 เมื่อผู้ขับขี่เห็นรถฉุกเฉินในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่ใช้ไฟสัญญาณแสงวับวาบ หรือได้ยินเสียงสัญญาณไซเรน หรือเสียงสัญญาณอย่างอื่น ผู้ขับขี่ต้องให้รถฉุกเฉินผ่านไปก่อนโดยปฏิบัติดังต่อไปนี้

(2) สำหรับผู้ขับขี่ต้องหยุดรถหรือจอดรถให้อยู่ชิดขอบทางด้านซ้าย หรือในกรณีที่มีช่องเดินรถประจำทางอยู่ทางด้านซ้ายสุดของทางเดินรถ ต้องหยุดรถหรือจอดรถให้อยู่ชิดช่องเดินรถประจำทาง แต่ห้ามหยุดรถหรือจอดรถในทางร่วมทางแยก

ในการปฏิบัติตาม (2) ผู้ขับขี่ต้องรีบกระทำโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะกระทำได้ และต้องใช้ความระมัดระวังตามควรแก่กรณี

ลักษณะ 8

การลากรถหรือการจูงรถ

มาตรา 77 ห้ามมิให้ผู้ใดใช้รถทุกชนิดลากรถหรือจูงรถอื่นไปในทางเกินหนึ่งคัน

ลักษณะ 16

เขตปลอดภัย

มาตรา 119 ห้ามมิให้ผู้ขับขี่ขับรถเข้าไปในเขตปลอดภัย เว้นแต่ในกรณีจำเป็นและได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่

ลักษณะ 17

เบ็ดเตล็ด

มาตรา 120 ห้ามมิให้ผู้ขับขี่ขับรถถอยหลังในลักษณะที่ไม่ปลอดภัยหรือเป็นการกีดขวางการจราจร

มาตรา 123 ห้ามมิให้ผู้ขับขี่รถยนต์ยอมให้ผู้อื่นนั่งที่นั่งตอนหน้าแถวเดียวกับที่นั่งคนขับรถเกินสองคน

มาตรา 125 การขับรถผ่านทางแคบระหว่างภูเขาหรือระหว่างเนินหรือการขับรถในทางเดินรถบนภูเขาหรือบนเนิน ผู้ขับขี่ต้องขับรถให้ชิดขอบทางด้านซ้ายและเมื่อถึงทางโค้งผู้ขับขี่ต้องใช้เสียงสัญญาณเพื่อเตือนรถอื่นที่อาจสวนมา

มาตรา 126 ห้ามมิให้ผู้ขับขี่ใช้เกียร์ว่างหรือเหยียบคลัทช์ในขณะที่ขับรถลงตามทางลาดหรือไหล่เขา

มาตรา 127 ห้ามมิให้ผู้ขับขี่ขับรถ

(1) ตามหลังรถฉุกเฉินซึ่งกำลังปฏิบัติหน้าที่ในระยะต่ำกว่าห้าสิบเมตร

(2) ผ่านเข้าไปหรือจอดในบริเวณเขตปฏิบัติการดับเพลิง

(3) ทับสายสูบลมเพลิงที่ไม่มีเครื่องป้องกันสายสูบลมในขณะเจ้าหน้าที่ดับเพลิงปฏิบัติการตามหน้าที่ เว้นแต่ได้รับความยินยอมจากเจ้าหน้าที่ดับเพลิงซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ในขณะนั้น

พระราชบัญญัติ

จราจรทางบก (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2529

มาตรา 3 ให้ยกเลิกความในมาตรา 35 แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.2522 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา 35 รถที่มีความเร็วช้าหรือรถที่มีความเร็วต่ำกว่าความเร็วของรถคันอื่นที่ขับในทิศทางเดียวกัน ผู้ขับขี่ต้องขับรถให้ไกลขอบทางเดินรถด้านซ้ายเท่าที่จะกระทำได้"

พระราชบัญญัติ

จราจรทางบก (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2535

มาตรา 5 ให้ยกเลิกความใน (4) ของมาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.2522 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"(4) สัญญาณจราจรไฟลูกศรสีเขียวชี้ให้เลี้ยวหรือชี้ให้ตรงไป หรือสัญญาณจราจรสีแดงแสดงพร้อมกับสัญญาณจราจรไฟลูกศรสีเขียวชี้ให้เลี้ยวหรือชี้ให้ตรงไป ให้ผู้ขับขี่เลี้ยวรถหรือรถตรงไปได้ตามทิศทางที่ลูกศรชี้ และต้องขับรถด้วยความระมัดระวัง และต้องให้สิทธิแก่คนบนเท้าในทางข้ามหรือรถที่มาจากก่อน"

มาตรา 6 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (5) ของมาตรา 34 แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.2522

"(5) เมื่อผู้ขับขี่ขับรถด้วยความเร็วสูงกว่ารถในช่องเดินรถด้านซ้าย" มาตรา 7 ให้ยกเลิกความใน (2) มาตรา 38 แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.22 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"(2) เมื่อจะเลี้ยวรถ เปลี่ยนช่องเดินรถ หรือแซงขึ้นหน้ารถคันอื่น ผู้ขับขี่จึงให้สัญญาณยกเลี้ยวสีเหลืองอำพัน หรือไฟสัญญาณกระพริบสีขาวหรือสีเหลืองอำพันที่ติดอยู่หน้ารถหรือข้างรถ และไฟสัญญาณกระพริบสีแดงหรือสีเหลืองอำพันที่ติดอยู่ท้ายรถไปในทิศทางที่เลี้ยว เปลี่ยนช่องเดินรถ หรือแซงขึ้นหน้ารถคันอื่น"

มาตรา 8 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา 43 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522

"มาตรา 43 ทวิ ห้ามมิให้ผู้ขับขี่เสพหรือรับเข้าร่างกายไม่ว่าด้วยวิธีใด ๆ ซึ่งวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทกลุ่มแอมเฟตามีน หรือวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทอย่างอื่น

มาตรา 9 ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา 44 แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา 44 ผู้ขับขี่ซึ่งประสงค์จะขับแซงเพื่อขึ้นหน้ารถอื่นในทางเดินรถ ซึ่งไม่ได้แบ่งช่องทางเดินรถไว้ ต้องให้สัญญาณโดยกระพริบไฟหน้าหลายครั้ง หรือให้ไฟสัญญาณยกเลี้ยวขวา หรือให้เสียงสัญญาณดังพอที่จะให้ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถคันหน้าให้สัญญาณตอบตามมาตรา 37(3) หรือมาตรา 38(3) และเมื่อเห็นว่าไม่เป็นการกีดขวางรถอื่นที่กำลังแซงแล้ว จึงจะแซงขึ้นหน้าได้"

มาตรา 10 ให้ยกเลิกความในมาตรา 52 แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา 52 ในทางเดินรถที่สวนกันได้ ห้ามมิให้ผู้ขับขี่กลับรถหรือเลี้ยวรถทางขวาในเมื่อมีรถอื่นสวนหรือตามมาในระยะน้อยกว่าเว้นแต่เมื่อเห็นความปลอดภัยและไม่เป็นการกีดขวางการจราจรของรถอื่น"

มาตรา 11 ให้เพิ่มความต่อไปนี้อย่าง (8) ของมาตรา 55 แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522

"(8) ในลักษณะกีดขวางการจราจร"

มาตรา 13 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (3) ของมาตรา 71 แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522

"(3) ถ้าสัญญาณจราจรไฟสีเขียวปรากฏข้างหน้า แต่ในทางร่วมแยกมีรถอื่นหยุดขวางอยู่จนไม่สามารถผ่านพ้นทางร่วมทางแยกไปได้ ผู้ขับขี่จะต้องหยุดรถที่หลังเส้นให้รถหยุดจนกว่าจะสามารถเคลื่อนที่รถผ่านพ้นทางร่วมแยกไปได้"

มาตรา 14 ให้ยกเลิกความในมาตรา 72 แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา 72 ทางเดินรถทางเอกได้แก่ทางเดินรถดังต่อไปนี้

(1) ทางเดินรถที่ได้ติดตั้งเครื่องหมายจราจรแสดงว่าเป็นทางเดินรถทางเอก

(2) ทางเดินรถที่มีป้ายหยุดหรือป้ายที่มีคำว่า "ให้ทาง" ติดตั้งไว้หรือทางเดินรถที่มีคำว่าหยุดหรือเส้นหยัดซึ่งเป็นเส้นขวางที่บหรือเส้นให้ทางซึ่งเป็นเส้นขาวประบนผิวทาง ให้ทางเดินรถที่ขวางข้างหน้าเป็นทางเดินรถทางเอก

(3) ในกรณีที่ไม่มีเครื่องหมายจราจรตาม (1) หรือไม่มีป้ายหรือเส้นหรือข้อความบนผิวทางตาม(2) ให้ทางเดินรถที่มีช่องทางเดินรถมากกว่าเป็นทางเดินรถทางเอก(4) ถนนที่ตัดหรือบรรจบกับตรอกหรือซอย ให้ทางเดินรถที่เป็นถนนเป็นทางเดินรถทางเอก

ทางเดินรถอื่นที่มีใช้ทางเดินรถทางเอกตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นทางเดินรถทางโท"

ระ เียบ

เกี่ยวกับจราจรในทางพิเศษ พ.ศ. 2524

ข้อ 5 ห้ามมิให้หยุดหรือจอดรถในทางพิเศษ เว้นแต่ในกรณีที่รถขัดข้องหรือเกิดอุบัติเหตุ แต่ผู้ขับรถต้องแจ้งให้ศูนย์ควบคุมทางพิเศษทราบทันที

ข้อ 6 ห้ามมิให้กลับรถหรือถอยหลังรถในทางพิเศษ

กฎกระทรวง

ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2522)

ออกตามความในพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522

ข้อ 2. รถยนต์ต้องมีโคมไฟหน้ารถ และโคมไฟท้ายรถ ดังต่อไปนี้

(1) โคมไฟหน้ารถมี 3 ประเภท คือ

(ก) โคมไฟแสงพุ่งไกล ให้ติดตั้งหน้ารถข้างละหนึ่งดวงสูงจากพื้นทางราบถึงจุดศูนย์กลางดวงโคมไม่น้อยกว่า 0.60 เมตร แต่ไม่เกิน 1.35 เมตร โคมไฟทั้งสองข้างต้องอยู่ในระดับเดียวกัน ใช้ไฟแสงขาวมีกำลังไฟเท่ากัน ไม่เกินดวงละ 50 วัตต์ มีแสงสว่างให้เห็นพื้นทางได้ชัดเจนในระยะไม่น้อยกว่า 100 เมตร ศูนย์รวมแสงต้องไม่สูงกว่าแนวขนานกับพื้นทางราบ และไม่เฉไปทางขวา

(ข) โคมไฟแสงพุ่งต่ำ ให้ติดตั้งหน้ารถข้างละหนึ่งดวง สูงจากพื้นทางราบถึงจุดศูนย์กลางดวงโคมไม่น้อยกว่า 0.60 เมตร แต่ไม่เกิน 1.35 เมตร โคมไฟทั้งสองข้างต้องอยู่ในระดับเดียวกัน ใช้ไฟแสงขาวมีกำลังไฟเท่ากัน ไม่เกินดวงละ 50 วัตต์ มีแสงสว่างให้เห็นพื้นทางได้ชัดเจนในระยะไม่น้อยกว่า 30 เมตร ศูนย์รวมแสงต้องอยู่ต่ำแนวขนานพื้นทางราบไม่น้อยกว่า 2 องศา หรือ 0.20 เมตร ในระยะ 7.50 เมตร และไม่เฉไปทางขวา

(ค) โคมไฟเล็ก ให้ติดตั้งหน้ารถอย่างน้อยข้างละหนึ่งดวง โดยให้อยู่ด้านริมสุดแต่จะล้ำเข้ามาได้ไม่เกิน 0.40 เมตร โคมไฟทั้งสองข้างต้องอยู่ในระดับเดียวกัน ใช้ไฟแสงขาวหรือแสงเหลือง มีกำลังไฟเท่ากันไม่เกินดวงละ 10 วัตต์ และต้องมีแสงสว่างสามารถมองเห็นได้จากระยะไม่น้อยกว่า 150 เมตร

โคมไฟแสงพุ่งไกล โคมไฟแสงพุ่งต่ำ และโคมไฟเล็ก จะรวมอยู่ในดวงเดียวกันก็ได้

(2) โคมไฟท้ายรถ มี 3 ประเภท คือ

(ก) โคมไฟท้าย ให้ติดตั้งท้ายรถอย่างน้อยข้างละหนึ่งดวง โคมไฟทั้งสองข้างต้องอยู่ในระดับเดียวกัน ใช้ไฟแสงแดงมีกำลังไฟเท่ากัน และมีแสงสว่างสามารถมองเห็นได้จากระยะไม่น้อยกว่า 150 เมตร

(ค) โคมไฟส่องป้ายทะเบียน ให้ติดตั้งท้ายรถ ใช้ไฟแสงขาวส่องที่ป้ายทะเบียนรถ มีแสงสว่างสามารถมองเห็นเครื่องหมายหรือตัวอักษรและตัวเลขได้ชัดเจนจากระยะไม่น้อยกว่า 20 เมตร แต่ต้องมีที่บังมิให้แสงพุ่งออกไปทางท้ายรถ

โคมไฟท้าย โคมไฟหยุด และโคมไฟส่องป้ายทะเบียนรถต้องส่องแสงสว่างพร้อมกับโคมไฟหน้ารถ แต่โคมไฟต้องส่องแสงสว่างเมื่อใช้ห้ามล้อเท้า

ข้อ 4 รถพ่วงรถยนต์ ให้มีโคมไฟท้ายรถซึ่งมีจำนวนและลักษณะตามข้อ 2 (2)

ข้อ 13 ในเวลาที่มีแสงสว่างไม่เพียงพอที่จะมองเห็นคน ล้อตัว รถหรือสิ่งกีดขวางในทางได้โดยชัดแจ้งภายในระยะไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยห้าสิบเมตร ให้ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถในทางปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

- (1) ใช้โคมไฟแสงพุ่งไกลเมื่อไม่มีรถสวนมา
- (2) ใช้โคมไฟแสงพุ่งต่ำเมื่อมีรถสวนมา
- (3) ในกรณีที่รถมีโคมไฟแสงพุ่งไกลหรือโคมไฟแสงพุ่งต่ำติดห่างจากด้านข้างสุดของรถเกิน 0.40 เมตร ต้องใช้โคมไฟเล็กในเวลาขับรถด้วย
- (4) ในกรณีที่บรรทุกของยื่นล้ำออกนอกตัวรถ ต้องใช้โคมไฟแสงแดงติดไว้ที่ปลายสุดของส่วนที่ยื่นออกไปด้วย

ข้อ 14 ในเวลาที่มีแสงสว่างไม่เพียงพอที่ผู้ขับขี่จะมองเห็นรถที่จอดในทางเดินรถได้โดยชัดแจ้งในระยะไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยห้าสิบเมตร ให้ผู้ขับขี่ซึ่งจอดรถในทางเดินรถหรือไหล่ทางปฏิบัติดังต่อไปนี้

- (1) ใช้โคมไฟเล็ก โคมไฟท้าย และโคมไฟส่องป้ายทะเบียนรถ ในกรณีที่ เป็นรถยนต์

กฎกระทรวง

ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2522)

ออกตามความในพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522

ข้อ 2 ในเขตทางที่มีเครื่องหมายจราจรแสดงว่าเป็นเขตอันตราย หรือเขตให้ขับรถช้า ๆ ให้ลดความเร็วลงและเพิ่มความระมัดระวังขึ้นตามสมควร

ข้อ 3 ในกรณีที่มีเครื่องหมายจราจรกำหนดอัตราความเร็วต่ำกว่าที่กำหนดให้ขับไม่เกินอัตราความเร็วที่กำหนดไว้

กฎกระทรวง

ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2522)

ออกตามความในพระราชบัญญัติทางบก พ.ศ. 2522

ข้อ 1 การลากหรือจูงรถที่ไม่สามารถใช้พวงมาลัยรถหรือห้ามล้อได้ไปในทางให้ใช้วิธียกหน้าหรือท้ายรถที่ถูกลากหรือจูงติดกับรถที่ลากหรือจูง

ข้อ 2 การลากหรือจูงรถที่สามารถใช้พวงมาลัยรถหรือห้ามล้อได้ในทางจะใช้วิธีตามข้อ 1 หรือใช้สายพ่วงก็ได้ ในกรณีที่ใช้สายพ่วงสายพ่วงต้องมีความยาวจากส่วนท้ายสุดของรถที่ลากหรือจูงไปยังส่วนหน้าสุดของรถที่ถูกลากหรือจูงไม่น้อยกว่า 3 เมตร แต่ไม่เกิน 5 เมตร และในรถที่ถูกลากหรือจูงด้วยสายพ่วงต้องมีผู้นั่งอยู่ในที่สำหรับนั่งขับเพื่อถือพวงมาลัยและใช้ห้ามล้อด้วย

ข้อ 3 ที่กึ่งกลางสายพ่วงรถ ต้องมีธงสีแดงทำด้วยผ้าหรือวัสดุสังเคราะห์

ข้อ 4 ที่ท้ายรถที่ถูกลากหรือจูง ต้องมีแผ่นป้ายสีขาวขนาดกว้าง 25 เซนติเมตร ยาว 50 เซนติเมตร มีข้อความว่า "รถกำลังลากจูง" สีดำ สูง 15 เซนติเมตร

ข้อ 5 ในเวลาที่ต้องเปิดคอมพิวเตอร์ตามมาตรา 11 ต้องเปิดคอมพิวเตอร์หรือจุดไฟแสงแดดที่กึ่งกลางสายพ่วงและที่ท้ายรถที่ถูกลากหรือจูง และเปิดคอมพิวเตอร์หรือจุดไฟแสงขาวส่องที่ป้ายที่มีข้อความว่า "รถกำลังลากจูง" ด้วย

กฎกระทรวง

ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2524)

ออกตามความในพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522

ให้ยกเลิกความในข้อ 1(3) แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2522) ออกตามความในพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"(3) สำหรับรถยนต์อื่นที่นอกจากระบุไว้ใน (1) หรือ (2) ให้ขับในเขตกรุงเทพมหานคร เขตเมืองพัทยา หรือเขตเทศบาล ไม่เกิน ชั่วโมงละ 80 กิโลเมตร หรือนอกเขตดังกล่าวให้ขับไม่เกิน ชั่วโมงละ 90 กิโลเมตร"

กฎกระทรวง

ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2525)

ออกตามความในพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522

ข้อ 2. ให้กำหนดลักษณะของเครื่องหมายหรือสัญญาณที่ผู้ขับขี่ต้องแสดงในกรณีที่ต้องจอดรออยู่ในทางเดินรถเนื่องจากเครื่องยนตร์หรือเครื่องอุปกรณ์ของรถขัดข้องไว้ ดังต่อไปนี้

(1) เครื่องหมายทำด้วยแผ่นโลหะรูปสามเหลี่ยมด้านเท่า ยาวไม่ต่ำกว่าด้านละ 45 เซนติเมตร ติดด้วยแถบสะท้อนแสง พื้นสีขาว ขอบสีแดง กว้าง

4 เซนติเมตร มีรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าสีดำ กว้าง 8 เซนติเมตร ยาว 15 เซนติเมตร หัวท้ายมน อยู่บนพื้นสีขาวในแนวตั้งพร้อมขาตั้ง

(2) สัญญาณเป็นไฟสัญญาณกระพริบสีเหลืองอำพันหรือสีขาวติดอยู่หน้ารถด้านซ้ายและด้านขวา และไฟสัญญาณกระพริบสีแดงหรือสีเหลืองอำพันติดอยู่ที่ท้ายรถทั้งด้านซ้ายและด้านขวา

ข้อ 3 ในเขตกรุงเทพมหานคร เขตเมืองพัทยา หรือเขตเทศบาล ให้แสดงเครื่องหมายตามข้อ 2 โดยให้ฐานของรูปสามเหลี่ยมขนานกับพื้น ไว้ทั้งด้านหน้าและด้านหลังของรถ หรือแสดงสัญญาณตามข้อ 2(3)

ข้อ 4 นอกเขตตามข้อ 5 ให้แสดงเครื่องหมายตามข้อ 2 (2) โดยให้ฐานของรูปสี่เหลี่ยมขนานกับพื้น ไว้ทั้งด้านหน้าและด้านข้างของรถห่างจากรถไม่ต่ำกว่า 50 เมตร

กฎกระทรวง

ฉบับที่ 15(พ.ศ. 2536)

ออกตามความในพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522

ข้อ 1. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสามของ (1) ในข้อ 2 แห่งกฎกระทรวง (พ.ศ.2522) ออกตามความในพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522

"รถคันใดจะมีโคมไฟหน้ารถเพื่อใช้ตัดหมอกก็ได้ โดยให้ติดตามหน้ารถข้างละหนึ่งดวงอยู่ในระดับเดียวกัน ใช้ไฟแสงขาวหรือแสงเหลืองมีกำลังไฟเท่ากัน ไม่เกินดวงละ 55 วัตต์ สูงจากพื้นทางราบไม่เกินกว่าระดับโคมไฟแสงพุ่งไกลและโคมไฟแสงพุ่งต่ำ ศูนย์รวมแสงต้องอยู่ต่ำกว่าแนวขนานกับพื้นทางราบไม่น้อยกว่า 2 องศา หรือ 0.20 เมตร ในระยะ 7.50 เมตร และไม่เฉไปทางขวา"

ข้อ 2 ให้ยกเลิกความใน (ข) ของ (2) ในข้อ 2 แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2522) ออกตามความในพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"(ข) โคมไฟหยุด ให้ติดตั้งอย่างน้อยข้างละหนึ่งดวง โคมไฟทั้งสองข้างต้องอยู่ในระดับเดียวกัน และจะติดตั้งกึ่งกลางด้านท้ายภายในรถเพิ่มอีกหนึ่งดวงก็ได้ ใช้ไฟแสงแดงกำลังไฟเท่ากันไม่เกินดวงละ 10 วัตต์ และมีแสงสว่างสามารถมองเห็นได้จากระยะไม่น้อยกว่า 30 เมตร เมื่อใช้ห้ามล้อไฟต้องไม่กระพริบ

ประกาศเจ้าพนักงานจราจรทั่วราชอาณาจักร
เรื่อง การใช้เครื่องวัดควันและเสียงดังของรถยนต์

1. ลักษณะของควันที่ออกจากท่อไอเสียของรถยนต์ซึ่งทดสอบและวัดเข้ามาเมื่อรถหยุดอยู่กับที่และเร่งเครื่องยนต์พอสมควรเกินกว่า 40 เปอร์เซ็นต์ของเครื่องวัดควัน
2. ระดับเสียงอันเกิดจากเครื่องยนต์และส่วนประกอบส่วนหนึ่งส่วนใดของรถยนต์ในสภาพใช้งานปกติเกินกว่า 95 เดซิเบล (DECI-BEL) เมื่อวัดระดับเสียงด้วยเครื่องวัดเสียงในระยะห่าง 7.50 เมตร โดยรอบรถนั้น

ประกาศ ณ วันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2523

ภาคผนวก ข

แบบสอบถาม

เรื่อง พฤติกรรมการ เปิดรับข่าวสาร เพื่อ เสริมสร้างวินัยจราจร ของผู้ขับขี่
รถยนต์ ในเขตกรุงเทพมหานคร

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน

คำชี้แจง : โปรดกาเครื่องหมาย ลงหน้าข้อความที่ท่านต้องการ

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. อายุ

ต่ำกว่า 25 ปี

ระหว่าง 26 -35 ปี

ระหว่าง 36-45 ปี

ระหว่าง 46-55 ปี

55 ปีขึ้นไป

3. สถานภาพทางครอบครัว

โสด

สมรส.....มีบุตร.....ไม่มีบุตร

4. ระดับการศึกษา

ประถมศึกษา

มัธยมศึกษาตอนต้น

มัธยมศึกษาตอนปลาย

ปริญญาตรี

สูงกว่าปริญญาตรี

5. อาชีพ
- () นักศึกษา () ข้าราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ
- () ประกอบธุรกิจส่วนตัว
- () ทำงานบริษัทเอกชน
6. รายได้ (ต่อเดือน/ต่อครอบครัว)
- () ต่ำกว่า 8,000 บาท
- () ระหว่าง 8,001-15,000 บาท
- () ระหว่าง 15,001-20,000 บาท
- () ระหว่าง 20,001-25,000 บาท
- () 25,000 บาทขึ้นไป
7. ท่านใช้รถยนต์ในสถานะใด
- () เจ้าของ () ผู้ครอบครอง
- () ผู้ปฏิบัติงาน (ลูกจ้าง)
8. การได้มาซึ่งรถยนต์ที่ท่านใช้อยู่
- () ซื้อโดยเงินสด () โดยการผ่อนชำระ
- () ผ่อนชำระหมดแล้ว () จากนายจ้าง
9. รถยนต์ของท่านมีประกันหรือไม่ (นอกเหนือจากการประกันบุคคลที่ 3 ตาม พ.ร.บ.คุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ)
- () มี
- () ไม่มี
10. ท่านขับรถมานานเท่าใด
- () น้อยกว่า 1 ปี () ระหว่าง 1-5 ปี
- () ระหว่าง 6-10 ปี () 10 ปีขึ้นไป

11. ครั้งแรกที่ท่านมีใบอนุญาตขับรถยนต์ ท่านได้มาโดยวิธีใด

- () โดยการสอบด้วยความสามารถของตนเอง
- () โดยการติดสินบนเจ้าพนักงาน
- () โดยอาศัยความสนิทสนมเป็นการส่วนตัว

12. ขณะนี้ใบอนุญาตขับรถยนต์ของท่านเป็นประเภทใด

- () ใบอนุญาตขับรถยนต์ส่วนบุคคลชั่วคราว
- () ใบอนุญาตขับรถยนต์ส่วนบุคคลหนึ่งปี
- () ใบอนุญาตขับรถยนต์ส่วนบุคคลตลอดชีพ

ส่วนที่ 2 ความรู้ในกฎจราจร

คำชี้แจง : โปรดกาเครื่องหมาย ลงหน้าข้อความที่ท่านเห็นว่าถูก และกาเครื่องหมาย ลงหน้าข้อความที่ท่านเห็นว่าผิด

-13. ถ้าจะเลี้ยวซ้าย ให้ผู้ขับขี่ขับรถเข้าช่องทางซ้าย ในระยะไม่น้อยกว่า 50 เมตร
-14. ก่อนที่จะเลี้ยวรถ เปลี่ยนช่องทาง เบารถ หยุดรถ จอดรถ ต้องให้สัญญาณมือหรือไฟสัญญาณก่อนไม่น้อยกว่า 30 เมตร สัญญาณที่ใช้ ต้องให้ผู้ขับรถคันอื่นเห็น ในระยะไม่น้อยกว่า 60 เมตร
-15. จอดรถในเวลากลางวันหรือมีแสงสว่างไม่เพียงพอให้เห็นได้ในระยะ 150 เมตร ต้องเปิดไฟหรือจุดโคมไฟไว้ที่รถนั้น
-16. อัตราความเร็วของรถยนต์นั่งส่วนบุคคล ในเขตกรุงเทพมหานคร ให้ขับไม่เกินชั่วโมงละ 80 กิโลเมตร ให้ขับไม่เกินชั่วโมงละ 100 กิโลเมตร
-17. บนถนนที่มีมากกว่า 2 ช่องทาง ช่องทางขวาสุดจะใช้สำหรับแซงเท่านั้น
-18. ในทางเดินรถที่สวนกันได้ ห้ามกลับรถเมื่อมีรถวิ่งสวนหรือตามมา ในระยะไม่น้อยกว่า 150 เมตร

-19. ห้ามจอดรถในระยะ 10 เมตร ก่อนถึงป้ายรถประจำทาง และเลข
ไปอีก 5 เมตร
-20. ห้ามจอดรถในระยะ 3 เมตร จากตู้ไปรษณีย์
-21. เสียงแตรสำหรับรถยนต์ ให้ได้ยินในระยะไม่น้อยกว่า 60 เมตร
-22. เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ใช้เสียงสัญญาณนกหวีดยาวหนึ่งครั้ง ให้ผู้ขับขี่
หยุดรถทันที เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ใช้เสียงสัญญาณนกหวีดสั้นสองครั้ง
ติดต่อกัน ให้ผู้ขับขี่ขับรถผ่านไปได้
-23. ห้ามมิให้ผู้ขับขี่ขับรถแซงเพื่อขึ้นหน้ารถอื่น ภายในระยะ 30 เมตร
ก่อนถึงทางข้ามทางร่วมทางแยก วงเวียน หรือเกาะที่สร้างไว้ หรือ
ทางเดินรถที่ตัดข้ามทางรถไฟ
-24. ทางเดินรถที่มีป้ายหยุด หรือป้ายที่มีคำว่า "ให้ทาง" ติดตั้งไว้ เป็น
ทางเดินรถทางเอก
-25. โคมไฟท้ายรถมี 2 ประเภท คือ โคมไฟท้าย และโคมไฟหยุด
-26. เครื่องหมายจราจร แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ ประเภทบังคับ และ
ประเภทเตือน

จำกัดความเร็ว

จัดเป็นเครื่องหมายจราจรประเภทเตือน

ส่วนที่ 3 ทัศนคติต่อวินัยจราจร

คำชี้แจง : โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านต้องการ

ท่านมีความเห็นเกี่ยวกับ เรื่องนี้อย่างไร	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
27. ปัจจุบันปัญหาการจราจรติดขัดในเขต กรุงเทพมหานคร เกิดจากสาเหตุหนึ่ง คือ การขาดวินัยจราจรของผู้ใช้รถ ใช้ถนน					
28. การเสริมสร้างวินัยจราจร ต้องกระทำ ทั้งในด้านการบังคับใช้กฎหมายและการ ปลูกฝังให้เกิดจิตสำนึกในตัวผู้ใช้รถ ใช้ถนนเอง					
29. ความมีวินัยจราจรอันเกิดจากจิตสำนึก ของผู้ใช้รถใช้ถนน เป็นสิ่งที่ต้องการ มากกว่าความมีวินัยอันเกิดจากความ เกรงกลัว การถูกลงโทษ					
30. ปัจจุบันความศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมายอันมี ผลต่อการบังคับ ลงโทษ ผู้ขาดวินัย จราจร มีความศักดิ์สิทธิ์เพียงพอแล้ว					
31. ปัจจุบันการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ ความรู้ด้านกฎจราจรและบทลงโทษ ของรัฐมีการประชาสัมพันธ์แพร่หลาย เพียงพอแล้ว					

ท่านมีความเห็นเกี่ยวกับ เรื่องนี้อย่างไร	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
<p>32. การปลูกฝังการมีวินัยจราจร จำเป็นต้องมี ตั้งแต่ในวัยเด็ก</p> <p>33. นอกเหนือจากหน่วยงานของรัฐแล้ว สื่อมวลชนและภาคเอกชน ควรมีส่วน ช่วยในการปลูกฝัง เสริมสร้างการมีวินัย จราจรได้</p> <p>34. ผู้ขับขี่รถยนต์ขาดวินัยจราจร เนื่องจาก การจราจรติดขัดมาก หากมีมาตรการรักษา วินัยและปฏิบัติตามกฎจราจรทำให้ถึงที่ หมายไม่ทันเวลา</p> <p>35. ผู้ขับขี่รถยนต์ส่วนใหญ่ขาดวินัยจราจร ดังนั้นจึงไม่มีประโยชน์ที่เราจะรักษา วินัยจราจร</p> <p>36. เจ้าหน้าที่จราจร ไม่เห็นเมื่อผู้ขับขี่ รถยนต์ไม่ปฏิบัติตามกฎจราจร ดังนั้นจึง ฝ่าฝืนกฎจราจรได้</p> <p>37. เจ้าหน้าที่จราจรไม่บังคับหรือลงโทษ ตามกระบวนการ เมื่อมีการฝ่าฝืนกฎ จราจร ดังนั้นจึงทำให้ผู้ขับขี่รถไม่ รักษาวินัยจราจร</p>					

ส่วนที่ 4 พฤติกรรมการขับขี่รถยนต์

คำชี้แจง : โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านต้องการ

ท่านเคยปฏิบัติเกี่ยวกับ เรื่องนี้อย่างไร	บ่อยที่สุด	บ่อย	ตาม สมควร	น้อยครั้ง	ไม่เคยเลย
38. ขับรถคร่อมหรือทับเส้นหรือแนวแบ่งช่อง เดินรถ					
39. ขับรถขณะเมาสุรา					
40. หยุดหรือจอดรถ ณ ที่ห้ามจอด					
41. แข่งรถในที่คับขัน					
42. ขับรถโดยไม่ให้สัญญาณก่อนการเลี้ยว หรือเปลี่ยนช่องทางเดินรถ					
43. ขับรถเกินกว่า อัตราความเร็วที่กำหนด					
44. ขับรถแซงซ้าย					
45. กลับรถที่ทางร่วม ทางแยก เมื่อไม่มี เครื่องหมายจราจรบอกให้กลับรถได้					
46. ขับรถโดยไม่ชิดซ้าย เมื่อขับช้า					
47. ขับรถโดยไม่ปฏิบัติตามเครื่องหมาย จราจรอย่างเคร่งครัด					
48. ขับรถโดยไม่หยุดรถหลังเส้นให้รถหยุด เมื่อสัญญาณจราจรไฟสีเหลืองปรากฏ					

ส่วนที่ 5 การเปิดรับข่าวสาร

คำชี้แจง : โปรดกาเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ท่านต้องการ

49. ท่านเคยได้รับข่าวสารในการปลูกฝัง การมีวินัยจราจรหรือไม่
 () เคย () ไม่เคย (หากตอบไม่เคย กรุณาข้ามไปตอบข้อ 52)
50. ถ้าเคย ท่านได้รับจากแหล่งใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 () บ้าน
 () โรงเรียน
 () สถานที่ทำงาน
 () เพื่อน
 () วิทยุ
 () โทรทัศน์
 () หนังสือพิมพ์
 () นิตยสาร
 () เอกสาร สิ่งพิมพ์
 () แผ่นป้าย
 () โปสเตอร์
 () แผ่นพับ
 () สติกเกอร์
51. เนื้อหา ข่าวสารในการปลูกฝังการมีวินัยจราจรที่ท่านเคยได้รับ เป็นแบบใด
 (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 () บอกกล่าว เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ ด้านความรู้ กฎจราจร
 () โน้มน้าวใจ ให้เห็นประโยชน์ของการปฏิบัติตามกฎจราจร
 () เกิดความตระหนัก ในโทษ ของการไม่ปฏิบัติตามกฎจราจร
 () ขอความร่วมมือ ให้ผู้ใช้รถใช้ถนน ปฏิบัติตามกฎจราจร

53. สื่อชนิดต่าง ๆ เหล่านี้มีอิทธิพลต่อท่าน มากน้อยเพียงใด

สื่อ	มากที่สุด	มาก	พอสมควร	น้อย	น้อยที่สุด
<u>สื่อบุคคล</u>					
1. บุคคลในครอบครัว					
2. เพื่อน					
<u>สื่อมวลชน</u>					
3. วิทยุ					
4. โทรทัศน์					
5. หนังสือพิมพ์					
6. นิตยสาร					
<u>สื่อเฉพาะกิจ</u>					
7. เอกสาร สิ่งพิมพ์					
8. แผ่นป้าย					
9. โปสเตอร์					
10. แผ่นพับ					
11. สติกเกอร์					

52. ท่านใช้สื่อชนิดต่าง ๆ เหล่านี้ ในการแสวงหาข้อมูลข่าวสาร มากน้อยเพียงใด

สื่อ	มากที่สุด	มาก	พอสมควร	น้อย	น้อยที่สุด
<u>สื่อบุคคล</u>					
1. บุคคลในครอบครัว					
2. เพื่อน					
<u>สื่อมวลชน</u>					
3. วิทยุ					
4. โทรทัศน์					
5. หนังสือพิมพ์					
6. นิตยสาร					
<u>สื่อเฉพาะกิจ</u>					
7. เอกสาร สิ่งพิมพ์					
8. แผ่นป้าย					
9. โปสเตอร์					
10. แผ่นพับ					
11. สติกเกอร์					

ประวัติผู้วิจัย

นางสาว กุลวดี อรวัฒนพันธุ์ เกิดเมื่อวันที่ 3 มิถุนายน พ.ศ. 2510 ที่จังหวัดกรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา ได้รับปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อ พ.ศ. 2534 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อ พ.ศ. 2534 ปัจจุบันปฏิบัติงานที่สถานเอกอัครราชทูตสหรัฐอเมริกา ประจำประเทศไทย ถนนวิบูลย์ ในตำแหน่ง Special Consular Services Assistant, grade FSN-7 step 4